

Müfit Akyos

Öğrenen, öğreten Aykut Göker

“... /üzgündür umutlar, üzgündür Türkçen, üzgündür güzel ülken/”¹

Aykut Göker *Cumhuriyet Bilim Teknoloji*'nin (CBT) 6 Mayıs 2000, 685. Sayısında açılan “Politik Bilim” köşesinde geniş kesimlere ulaştırmaya başladığı bilim-teknoloji (B-T) politikaları eksenli yazılarına yaklaşık 15 yıl sonra 1484. Sayıda son verirken yazdığı “Hoşça kalın” başlıklı yazısını şöyle bitiriyordu:

“Bilim ve teknolojiyle kalın; ama bilim ve teknolojiye atfedilebilecek bütün iyiliklerin de kötülüklerin de bilim ve teknolojiyi kullanan insandan kaynaklandığını ve kötüye kullanımlarını önlemede tek çarenin savaşızsız-sömürsüz bir ülke, savaşızsız-sömürsüz bir dünya için insanı değiştirmek olduğunu hiç unutmadan... Hoşça kalın...”

Bu son paragraf onun bütün dünya görüşünün de özeti ve anlayanlara, yoldaşlarına, aydınlık insanlara, yurtseverlere vasiyeydi.

Çok önemseydiği Politik Bilim köşesini devretmesi bu yöndeki çalışmalarını noktaladığı anlamına gelmiyordu elbette. Bu karar oluşturduğu kişisel ajandasındaki görevlerini tamamlamak üzere bir sadeleşmeye gitmek ve odaklanma gereksinmesi nedeniyleydi.

Köşesinin adı onun yaşamında büyük bir beceri, kararlılık ve titizlikle sürdürdüğü bilim-teknoloji politikaları alanı ile sosyalist bakış açısını birleştirme çabasının bilinçli bir seçimidir. Sosyalist kimliğini koruyarak değişik platformlarda (Türkiye İşçi Partisi-TİP, Tüm Teknik Elemanlar Derneği-TÜTED, Türkiye Barış Derneği, TMMOB Makina Mühendisleri Odası, *Bilim ve Sanat Dergisi*, *Cumhuriyet Gazetesi*) kesintisiz sürdürdüğü özverili çalışmaları mühendislik, sanayileşme, B-T, B-T-Yenilik ekseninde geliştirdi. Bu ekseninde sürekli öğrenirken, öğretirken, sorgularken ve bir üst düzeyde bilgi üretirken referansı her zaman kendi dünya görüşü oldu. Görev aldığı bütün platformlarda ve kurumlarda bu kimliği ile bilindi, saygı duyuldu ve dinlendi.

Özellikle 1990'larda hareketlenen ülkemizin bilim-teknoloji politikaları oluşturulması sürecinde TÜBİTAK ve Teknoloji Geliştirme Vakfı'nda (TTGV) önemli görevler aldı ve etkin oldu.

---

¹ Taa'nın (bir yoldaşı), Aykut Göker'e başlıklı şiirinden.

Titiz ve düzenli çalışma yaşamında en duyarlı olduğu konulardan birisi kavramların doğru kullanılmasıydı. Örneğin, “teknolojiyi her derde çare bir ilaçmış gibi sunmayı, toplumsal devrim – toplumsal politikalar yerine ‘bilimsel ve teknolojik devrim’ kavramını ikame etmeyi, bilim ve teknoloji nasıl olsa her şeyi çözecektir rahatlığını yaygınlaştırarak toplumsal mücadele perspektiflerinin önünü kesmeye neden olacağı” için eleştiriyordu.

Görevli yurtsever bir kuşağın parlak bir temsilcisiydi. Bu nedenle o hep bir örgüt içinde yer alacak, sürekli öğrenecek, paylaşacak, öğrenmeyi öğretecek, yazıya dökerek, anlatacak. Bütün bunları büyük bir disiplinle yaparken bir yandan da görev aldığı her alanla ilgili sistematik bir arşiv oluşturarak tarihe belge bırakmaya çalışacaktı. Başkanlığını yaptığı TÜTED’in kalan belgelerini 1980 darbe koşullarında saklayabilmiş ve yakın zamanda oluşturulan bir web sitesine (*tutedarsiv.org*) aktararak bu görevini tamamlamıştı. Benzer biçimde aynı dönemde yaşanan Barış Derneği Davası ile ilgili çalışmasını tamamlamaya bir adım kaldığını biliyoruz.

Görme yetisini yitirmesiyle birlikte onun 1960’lardan bu yana ülkemizin B-T politikaları serüvenine ait belgelerden oluşan arşivini gözden geçirerek güvenilir kurumsal bir yapıya teslim etmek onun için en önemli konu olmuştu. İçinde benim de bulunduğum bir grubun imcesiyle yapılan çalışmanın ilk aşamasına Aykut abinin de katılmış olması yaşamımızın en değerli anılarını oluşturacaktır. Bu görevin onu kaybetmeden bir gün önce tamamlanmış olduğundan dilerim onun da haberi olmuştur. Onu memnun edecek bir diğer gelişme ise bu arşive O.D.T.Ü Bilim ve Teknoloji Politikaları Araştırma Merkezi’nin (TEKPOL) sahip çıkacak olmasıdır.

Aykut Göker’in B-T politikaları alandaki önemli bir diğer hizmeti ise “bilim teknoloji inovasyon politikaları” sitesini (*inovasyon.org*) kurmuş olmasıdır. Kişisel çabasıyla kurup yönettiği ve alanında nitelik ve nicelik olarak tek olan inovasyon.org onun ülkemizin B-T-Y politikaları dünyasına çok değerli bir armağandır. Bu platform onun ilkeleriyle yaşatılacaktır.

Onunla yolum yeni mezun bir mühendis olarak teknik eleman örgütlenmesinin önderliğini yaptığı 1976 yılında kesişti. Bu tarihten başlayarak sayıları giderek artan bir grup mühendis onun öncülüğünde bir öğrenme yolculuğuna çıktık. Yurtsever bir çizgide sanayileşmeyi savunarak başlayan bu yolculuk zamanla B-T-Y çizgisinde devam etti.

Aykut Göker’in şimdilik *inovasyon.org* sitesinde yer alan “Yaratıcılık ve Yenilikçiliğin Kültürel Kökenleri ve Bizim Toplumumuz - Çözümleme Denemesi” başlıklı çalışması üzerinde ayrıca durulması gerekir. O, bu çalışmada ‘Niçin yeterince yenilikçi ve yaratıcı olmadık?’ sorusundan hareketle “Kültürel kökenler söz konusu olunca, okuyucularımı neredeyse 2000 yıllık bir tarih yolculuğuna çıkarmayı da göze aldım. Dilerim, yitip gitmeden, günümüz Türkiye’sine yeniden dönebiliriz” derken geldiğimiz noktayla ilgili endişelerini de belirtiyordu. Çok kapsamlı bu çalışması ile Aykut Göker, son 15 yıldır ülkemizin aydınlanma sürecine artarak yapılan düşmanca saldırılara kendi bildiği yoldan yanıt vermeye çalışmakta ve

hesaplaşmaktadır. Böylesi bir denemenin *inovasyon.org*'da kalmayıp kitaplaşması onu çok memnun edecekti. Umarım bir gün bu gerçekleşir.

Yetkin bir yurtsever mühendis, savaşızsız-sömürsüz bir dünya için mücadele eden onurlu bir aydın olarak sürdürdüğü yaşamını 18 Kasım 2016, Cuma günü noktaladı. CBT'deki ilk yazısında TÜBİTAK'ta bilim ve teknoloji politikası tasarımıyla uğraştığı yıllarda yaptığı işi söylediği pek çok kişinin Türkiye'nin bir bilim ve teknoloji politikası olduğuna ikna olmadıklarından hareketle kendisini "*nafile (yararsız) kilisenin beyhude (boşuna uğraşan) zangocu*" olarak gördüklerini yazmıştı. Sevgili Aykut abi, bilimin aydınlığına saldırıların arttığı yaşadığımız günlerde ülkemizin aydınlık geleceğini yeniden inşa etmekte B-T-Y politikalarının çok önemli olduğunun bilincinde yeni "zangoçların" olduğunu bilmek ülkemiz için taşıdığınız derin endişelerinizi biraz olsun hafifletir dilerim.

Yaşamımın kırk yılını size yakın geçirmenin onuru ile sizi yine bir dostunuzu, barış yoldaşınızı uğurlarken söylediklerinizle uğurluyorum, "*Bir insanla bir dünya nasıl kaybedilir; öyle bir his var içimde.*" Sizi çok özleyeceğiz...